

Jan Welamin, imię zakonne Józef Rutski

[uczeń](#)

[greckokatolicki metropolita kijowski](#), [fundator](#)

Ur. 0.0.1574, Ruta

Zm. 5.2.1637, Dermań

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Wychowywany w obrządku prawosławnym, a potem kalwińskim. Początkowo uczęszczał do szkół kalwińskich na Litwie: w [Nieświeżu](#) i [Wilnie](#) oraz na dworach magnackich Zasławskich i Ostrojskich. Potem [wyjechał](#) studiować za granicę. Od 1590 roku studiował w [Pradze](#) na uniwersytecie utrakwistycznym, ale pod wpływem [jezuitów](#) zmienił wyznanie w 1592 roku na katolicyzm w obrządku łacińskim i związał się z [praską akademią jezuitów](#), studiował potem w [Würzburgu](#) (1593-1596) oraz [Rzymie](#) w [Kolegium Greckim św. Atanazego](#) (od 1603).

Etapy kariery dot. edukacji

Po powrocie do kraju znalazł się w [Wilnie](#) u boku metropolity Hipacego Pocięja i zaczął organizować szkołę przygotowującą chłopców do stanu duchownego. Kiedy został w 1609 roku archimandrytorem klasztoru św. Trójcy w [Wilnie](#), zmierzał do poprawy wykształcenia tamtejszych mnichów.

Kiedy został metropolitą halickim, w 1613 roku udał się do [Rzymu](#), aby nakłonić papieża Pawła V do programu stypendiów dla członków [zakonu bazylianów](#) w [Kolegium Greckim](#) w [Rzymie](#) oraz innych [kolegiach jezuickich](#), aby zapobiec latynizacji szlachty ruskiej. Stypendia udało się ufundować m.in. w [Rzymie](#), [Pradze](#) i [Ołomuńcu](#). Dzięki jego działaniom wielu [bazylianów](#) pobierało nauki uniwersyteckie w alumnatach papieskich w [Pradze](#) i [Ołomuńcu](#), często interweniując w ich sprawie u [jezuitów](#) czy papieża.

Fakty z życia osobistego

Przyjął obrządek unicki (grekokatolicki), wstąpił do klasztoru Świętej Trójcy (1607), był archimandrytą świętostroickim (1609), biskupem halickim (1611-1613), metropolitą kijowskim (1613-1637), reformatorem [zakonu bazylianów](#). Od 1937 roku trwa jego proces beatyfikacyjny.

Żył w [XVI-XVII wieku](#).

Bibliografia

Przedmiotowa

1. A.V. Florovský, *Čeští Jesuité na Rusi*, Praha, 1941.
2. H. Gmiterek, *Związki intelektualne polsko-czeskie w okresie Odrodzenia (1526-1620)*, Lublin, 1989.
3. D. Żołądź-Strzelczyk, *Peregrinatio academica. Studia młodości polskiej z Korony i Litwy na akademiach i uniwersytetach niemieckich w XVI i pierwszej połowie XVII wieku*, Poznań, 1996.
4. M. Szegda, *Rutski (Welamin Rutski) Jan*, Polski Słownik Biograficzny, t. 33, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1991.

5. W. Odsieczny, *Rutski Welamin Józef*, Encyklopedia Katolicka, t. 17, Lublin, 2012.

